

يَا فَاطِمَةُ! لَوْ أَنَّ كُلَّ نَبِيٍّ بَعَثَهُ اللَّهُ وَكُلُّ مَلَكٍ قَرَّبَهُ شَفَعُوا فِي كُلِّ مُبْعِضٍ لَكَ غَاصِبٌ لَّكَ مَا أَخْرَجَهُ اللَّهُ مِنْ آلثَارِ أَبَدً.

ای فاطمه! اگر تمام پیامبرانی که خدا برانگیخته و تمام فرشتگانی که مقرب درگاه خود گردانده است، برای هر کینه‌توزی که حق تو را غصب نموده است، شفاعت کنند، هرگز خدا او را از آتش [دوزخ] خارج نمی‌سازد.

بحارالانوار، ج ۷۶، ص ۳۵۴

آیت‌الله استادی

به گزارش روابط عمومی جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، آیت‌الله رضا استادی در جمع طلاب زبان‌دان و اساتید نخبه این عرصه در شهر قم، با تبیین شاخص‌های اثرگذاری یک طلبه مؤمن و عالم مولد، تصریح کرد: باید رفتار، درس خواندن و تدریس هر طلبه، با هدف تقویت ایمان مردم و تبدیل شک آنان به یقین انجام شود و اگر سخن با عمل عالم دینی موجب تزلزل ایمان مردم گردد، نه‌تنها سود ندارد؛ بلکه زیان‌آور است.

وی با اشاره به اینکه طلبه زمانی می‌تواند مبلغ و معلم حقیقی دین باشد که گفتار و نوشتار او مردم را به سوی یقین دینی دعوت کند، گفت: در سیره علمای گذشته، زندگی آنان برای مردم، دعوتی عملی به ایمان بود و هرچا حضور می‌یافتند، آثار یقین در جامعه گسترش می‌یافت. بر اساس روایات، باید نزد عالمی رفت که انسان را از شک به یقین نزدیک کند و این معیار، هم برای انتخاب استاد و هم برای مبلغ دین راه‌گشاست.

طلاب نخبه نباید با ادعای تحقیق، مردم را دچار تردید دینی کنند
عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، با انتقاد از آن‌دسته از طلابی که بدون تخصص لازم در مسائل وارد می‌شوند، افزود: برخی به‌سبب اعتماد نابجا به باسوادی یا عنوان نخبگی خود، در حوزه‌هایی سخن می‌گویند که تخصص ندارند و همین امر سبب گمراهی مخاطبان می‌شود.

وی تأکید کرد: تحقیق علمی ارزشمند است؛ اما هر تحقیق شخصی قابل انتشار نیست؛ مطلبی وقتی شایسته نشر است که از سوی اهل حجت و مورد وثوق باشد.

آیت‌الله استادی خاطرنشان کرد: تحقیق ارجمند است؛ ولی شرط نشر آن، حجیت و اعتبار است. اگر سخن یا نوشته‌ای از طلبه، ایمان مردم را کاهش دهد یا یقین آنان را به شک بدل کند، برخلاف وظیفه طلبگی است.

دعوت علمای حقیقی، دعوت از شک به یقین است

وی اظهار کرد: کلاس علم باید محل تقویت ایمان باشد نه تزلزل آن. هر سخن و نوشته‌ای که مستمع را از یقین به شک برساند، برخلاف رسالت طلبگی است.

این استاد حوزه علمیه قم افزود: امروزه به سبب انتشار گسترده مطالب در فضای مجازی، لازم است طلاب و مبلغین مراقب باشند که انتشار هر سخن بدون پشتوانه علمی صحیح، ناآگاهانه دین مردم را متزلزل می‌کند. طلبگی حقیقی آن است که لطافت گفتار، دقت نوشتار و پاکی رفتار عالم دینی، مردم را در مسیر یقین الهی استوارتر سازد و از سرگردانی فکری و تردید در اعتقادات دور

بخشی از تبلیغ امروز ما این است که دستیارهای هوشمندی در حوزه‌های سبک زندگی، مسائل دینی و اجتماعی طراحی کنیم که بر اساس مبانی اسلامی باشند و مخاطبان جامعه را به سمت درستی سوق دهند؛ چون مرجعیت انتقال پیام به‌شکلی سنتی در حال از بین‌رفتن است. با رشد عجیب فناوری‌های نوین از جمله هوش مصنوعی، باید شاهد تحول در مسأله تبلیغ دین از جانب حوزه علمیه باشیم. جایی که مردم برای هر سؤالی سریعاً منبع خود را چت‌بات‌ها می‌دانند و فارغ از صحت و سقم آن به پاسخش بسنده می‌کنند.

در این‌باره، خبرگزاری حوزه با حجت‌الاسلام والمسلمین بهرامی رئیس مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی نور به‌گفت‌وگو نشست.

ه در حوزه تبلیغ، ما شاهد تحولات عظیمی هستیم. تبلیغ سنتی و چهره به چهره در برابر ابزارهایی قرار گرفته که مبلغان مسلح به هوش مصنوعی را بسیار قدرتمندتر کرده‌اند. دیدگاه شما در این باره چیست؟

فاطمه زهرا علیها السلام صدیقه است به رفتارش، مبارکه است به حالتش، طاهره است به کردارش، زکیه است به انصافش، رضیه است به گفتارش، مرضیه است به دلالت‌هایش، محدّثه است به شفقتش، آزاده است به بخشندگیش و خانم است به صدقاتش. او همچون درّی است استوار به مکان، پاکدامن به زمان، زهرا به احسان، مریم کبری به عفاف، فاطم و پوشنده به اسرار، فاطمه به اِکرام، نورتیه به گواهی و شهادت، سماوِیه به عبادت، حانیه به پارسایی و عذرا به ولادت.

فاطمه زهرا سرور دل پیامبر، ص ۳۳

آنچه جامعه را متحول می‌سازد عمل صادقانه به معارف دینی است

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، با تأکید بر اینکه گفتار دینی باید با عمل همراه باشد، گفت: گفتن از تدین و اخلاص آسان است؛ اما آنچه جامعه را متحول می‌سازد، عمل صادقانه به معارف دینی است. مبلغ دینی زمانی می‌تواند دین را به دیگران منتقل کند که خود به لوازم آن پایبند باشد؛ زیرا گفتن و برخاستن بدون عمل، تأثیری در نفوس ندارد.

نگه دارد.

تحقیق فقهی بدون تکیه بر رساله، حجت نیست

آیت‌الله استادی در ادامه مباحث اخلاقی خود، با اشاره به ضرورت پرهیز از اظهار نظرهای فردی در مسائل فقهی، گفت: تحقیق علمی در فقه امری ارزشمند است؛ اما هر تحقیقی حجت نیست؛ حتی برای شخص محقق نیز نتیجه تحقیق تا زمانی که بر پایه رساله فقیه جامع‌الشرایط قرار نگیرد، اعتبار شرعی ندارد.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، با نقل حدیثی از رسول‌خدا صلی الله علیه و آله، خاطرنشان کرد: عالم واقعی آن است که از شک به یقین برسد، نه آنکه در ظن و گمان گرفتار بماند. بسیاری از تحقیقات امروزی با مبانی رساله‌ها و سلیقه صحیح فقهی سازگار نیست و این خطاها باید با مراقبت علمی و جمعی اصلاح شود.

این استاد حوزه علمیه قم یادآور شد: مقام معظم رهبری نیز همواره بر کار گروهی در عرصه تحقیق تأکید داشته‌اند؛ یعنی اگر گروهی از مبلغان و نخبگان فقهی در فضایی علمی و منظم گرد هم آیند، می‌توانند صحت یا ناصحیح‌بودن اندیشه‌ها را بسنجند؛ اما اگر هر فرد به‌صورت مستقل و بدون تأیید علمی اقدام کند، همان تلاش علمی ممکن است به جای ثواب، گناه و تخریب دین شود.

تکیه بر اخلاق مجرب، راه اثرگذاری در جامعه دینی است

آیت‌الله استادی با تصریح به اینکه درس و تبلیغ دین، تنها زمانی اثرگذار است که گوینده، اخلاق آزموده و مورد اعتماد مردم را در خود داشته باشد، به نمونه‌هایی از علمای بزرگ گذشته در مشهد و قم اشاره کرد و افزود: این بزرگان به‌جهت دوری از دنیا و اخلاص در عمل، در دل مردم جایگاه یقین‌آفرین داشتند.

وی یادآور شد: دنیاگرایی برای طلاب و مبلغان، بزرگ‌ترین آفت تبلیغ دین است؛ طلبه‌ای که به تفاوت‌های مالی یا موقعیت‌های ظاهری اهمیت دهد، پایبندی‌اش به رسالت دین سست خواهد شد؛ لذا عالم متکبر نه‌تنها خود آسیب می‌بیند، بلکه جامعه را از مسیر یقین منحرف می‌کند.

پاکی زبان، از ارکان علم نافع است

این استاد حوزه علمیه، پاکی زبان را از ارکان علم نافع دانست و گفت: علم نافع آن علمی است که پیش از آنکه برای دیگران مفید باشد، در خود انسان اثر بگذارد. طلبه یا مبلغی که زیانش در غیبت، شایعه یا نقل بدون تحقیق آلوده شود، نمی‌تواند مروج دین باشد.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، با بیان اینکه آنچه در رفتار و گفتار طلاب و مبلغان باید دیده شود، زینت اهل‌بیت؟عهم؟ بودن است، تصریح کرد: اگر رفتار ما در چشم مردم نشانه دینداری و فروتنی باشد، آن‌گاه تبلیغ دین معنا پیدا می‌کند؛ اما اگر نفس و تکبر بر ما غلبه کند، دین مردم آسیب می‌بیند و وظیفه طلبگی از مسیر خود خارج می‌شود.

وی با تأکید بر اینکه گفتار دینی باید با عمل همراه باشد، گفت: گفتن از تدین و اخلاص آسان است؛ اما آنچه جامعه را متحول

می‌سازد، عمل صادقانه به معارف دینی است. مبلغ دینی زمانی می‌تواند دین را به دیگران منتقل کند که خود به لوازم آن پایبند باشد؛ زیرا گفتن و برخاستن بدون عمل، تأثیری در نفوس ندارد. استاد حوزه علمیه قم با بیان اینکه در مسیر تبلیغ نباید هیچ فردی، چه نخبه یا غیرنخبه، دچار ناامیدی شود، تصریح کرد: هدف اصلی، عملکرد صحیح است و اگر کسی درست عمل کند، موجب امید و اعتماد در جامعه می‌شود و اگر در عمل کوتاهی کند، باعث سستی ایمان مردم خواهد شد.

آیت‌الله استادی خاطرنشان کرد: هر طلبه و مبلغ در میان جمع خود، باید نمونه پاکی، صداقت و دقت باشد تا مردم نسبت به دین علاقه‌مند شوند؛ زیرا یک رفتار ناصحیح از اهل لباس دین، می‌تواند اثر منفی بر باور عمومی برجای گذارد.

عمل صادقانه، اساس تأثیرگذاری در تبلیغ دینی

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، با اشاره به روایت معروف از پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله درباره «علم نافع» بیان کرد: علم حقیقی آن است که انسان را به شناخت اصول عقاید، فقه عملی و اخلاق الهی برساند. به‌تعبیر حضرت، علمی که مفید است، همان معرفت اعتقادی، فقهی و اخلاقی است و غیر از این سه مسیر، طلب علم بی‌ثمر خواهد بود.

وی تأکید کرد: طلبه پس از چند سال درس، باید در فقه، اعتقادات و اخلاق به یقین رسیده باشد و همان‌گونه که ائمه اطهار علیهم السلام خود عمل کردند، در این سه عرصه به عمق و اخلاص برسد. آیت‌الله استادی افزود: کسی که در این مسیر به اخلاق ائمه علیهم السلام نزدیک شود، نیاز به جایگزین یا نظریه‌های بیرونی ندارد؛ زیرا تعالیم اهل‌بیت علیهم السلام برای تهذیب نفس و رشد معرفتی کافی است؛ البته علم جدید و روش‌های نو اگر در خدمت هدایت و تکامل انسان باشند، مذموم نیستند؛ اما باید پایه معرفتی در اصول و اخلاق اسلامی بر جای خود استوار بماند.

عالم دین باید فروتنی و شناخت دقیق را در رفتار خود نشان دهد

وی با تأکید بر اینکه عالم باید قبل از هر چیز خود را بشناسد، گفت: ممکن است کسی از نظر علمی برجسته باشد؛ اما اخلاق متعالی نداشته باشد؛ چنین دانشی خشن و بی‌ثمر خواهد بود. عالم حقیقی کسی است که فروتنی و درک انسانیت را در رفتار و گفتار خود نشان دهد، نه آنکه از تکبر سخن بگوید و خود در شک و تردید باشد.

آیت‌الله استادی یادآور شد: ما باید قدر مرجعیت و علمای بزرگ را بدانیم؛ زیرا ائمه اطهار علیهم السلام خود، مردم را به رجوع به فقها و مراجع فراخوانده‌اند.

وی تأکید کرد: تبلیغ صحیح یعنی عمل صالح، رفتار مؤدبانه و نشر معرفتی که هم برای خود و هم برای دیگران نافع باشد؛ چراکه هر علم و گفتاری که انسان را به اصلاح عقیده، عمل و اخلاق نرساند، از مسیر علم نافع خارج است.

که محیط زیست مخاطب‌مان را بشناسیم.

ه مخاطب امروزی ما عمدتاً در فضای مجازی است و به چت‌بات‌ها تکیه می‌کند و دانش خود را از آن‌ها می‌گیرد. به نظر شما جایگاه مبلغ در این فضا چگونه باید تعریف شود؟

• مخاطب ما مرجعیت سنتی انتقال پیام را کم‌رنگ می‌بیند و دانش خود را از منابع دیجیتال کسب می‌کند؛ بنابراین مبلغ باید دقیقاً همان‌جا حضور داشته باشد و بر آن ابزارها سوار شود. به نظر من، بخشی از تبلیغ امروز ما این است که دستیارهای هوشمندی در حوزه‌های سبک زندگی، مسائل دینی و اجتماعی طراحی کنیم که بر اساس مبانی اسلامی باشند و مخاطبان جامعه را به سمت درستی سوق دهند؛ چون مرجعیت انتقال پیام به‌شکلی سنتی در حال از بین‌رفتن است.

- سال بیست و چهارم
- شماره ۸۶۱
- دوشنبه ۱۹ آبان ۱۴۰۴
- ۱۲ صفحه • ۵۰۰۰ تومان

Ofogh-e Hawzah Weekly
<div><div>   </div><div>صاحب امتیاز: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه</div></div>
<div><div>   </div><div>مسئول مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه: رضاستمی</div></div>
<div><div>   </div><div>سردبیر: رمضانعلی عزیزی • با همکاری هیأت تحریریه</div></div>
<div><div>   </div><div>تلفن: ۰۵۳۸-۳۲۹۰ • نمابر: ۰۵۲۳-۳۲۹۰</div></div>
<div><div>   </div><div>صندوق پستی: ۳۷۱۸۵/۴۳۸۱</div></div>
<div><div>   </div><div>نشانی: قم، بلوار جمهوری اسلامی، کوچه ۲، پلاک ۱۵</div></div>
<div><div>   </div><div>پایگاه اینترنتی: www.ofoghhawzah.ir</div></div>
<div><div>   </div><div>پست الکترونیک: info@ofoghhawzah.ir</div></div>
<div><div>   </div><div>کارشناس فنی چاپ: مصطفی اوینی • چاپ: صمیم (۴۱) ۶۵۵۸۶۸۰</div></div>

عطریار
فاجعه پشت در؟!
غلامرضا سارگار

تو از سوز دل و از غربت حیدر خبر داری؟

تو از تنهایی اولاد پیغمبر خبر داری؟

تو هم چون نور در صلب حسین بن علی بودی

تو از سوز دل صدیقۀ اطهر خبر داری؟

اگر چه کرد پنهان راز خود را از علی، زهرا

تو تنها از مدال سینهٔ مادر خبر داری

عموی کوچک تو قاتل خود را ندید اما

تو خود از آنچه پیش آمد به پشت در، خبر داری

تو می‌دانی علی با چاه کوفه شب چه‌ها می‌گفت

تو از ناگفته غم‌های دل حیدر خبر داری

تو اشک خجلت عتّاس را در علقمه دیدی

تو از آن کشتهٔ بی‌چشم و دست و سر خبر داری

تو با جد غریب خود به دشت کربلا بودی

تو از قلب وی و داغ علی اکبر خبر داری

تو روی شائۀ خورشید دیدی ماه کوچک را

تو از پیکان و ذبح حنجر اصغر خبر داری

تو دیدی عمه‌ات زینب، کنار قتلگاه آمد

تو از بوسیدن آن نازنین حنجر خبر داری

تو می‌دانی که «مبثم» از فراقت سوزد و سازد

تو از این بندهٔ بی‌دست و پا بهتر خبر داری

یادداشت
<div><div>   </div><div>دفتر شهادت</div></div>
<div><div>   </div><div>خط ویژه (۶)</div></div>
<div><div>   </div><div>استاد جواد محدثی</div></div>

وقتی بخواهیم جاودانگی را ترسیم کنیم و عزت و آزادگی را تجسم نماییم و اگر بخواهیم، تندیس‌ای از حماسه و عرفان و شوق و ایثار بسازیم، ناچار به رنگ سرخ شهادت می‌رسیم که ماندگار است و مهر صیغۀالله بر آن خورده است. شهیدان دیباچه کتاب شرافت و عنوان دفتر ایثار و تکیین حلقه عاشقان‌اند.

شمع جمع دلدادگان‌اند و تفسیر حیات، پشتوانه انقلاب، اسناد حقانیت راه و لاله‌های سرخ مزرعه فداکاری و بوستان بالندگی.

خون شهید بن‌بست‌ها را به بزرگ راه تبدیل می‌کند.

آکهی بهشتی‌شدن و گلبرگ صداقت در ایمان است.

دفتر شهادت همیشه گشوده است و این راه، رهروان تازه می‌خواهد. نه بنیان شهادت، لرزان می‌شود و نه هیچ طوفانی می‌تواند باغ شهادت را تاراج کند و نه هیچ سیلی را یاری ویران‌کردن این بنای شوق نیست.

حماسه‌ای که با خط خون در این دفتر نگاشته شده، هرگز از ساحل خاطره‌ها محو نمی‌شود.

این دفتر آکنده از غزل سرمستی از باده معرفت است.

اگر یاد شهیدان را به دست باد بسپارند، همه‌جا را در می‌نوردد و هر کوی و برزن را شهیدا آباد می‌سازد و عبیر شهادت همه آفاق را می‌آکند.

جاودانگی شعر شاعران از آن‌جاست که شهیدان را سروده‌اند و جلوه آثارشان از فروغ جاودانه روح خدایی آنان است.

چگونه می‌توان حق‌شان را ادا کرد که خود آنان حق مجسم‌اند!

ما مدیون همیشگی آنانیم که نام‌شان با عزت و شرف گره خورده است.

چون از خودپرستی رها شدند، آشنای خدا گشتند و خدا خون‌بهای آنان شد.

پس بیا کتاب بخوانیم، کتاب سرخ شهیدان که کارنامه جاوید و سبز یاران است.

آری ... دفتر شهادت، منظومه شاهدان رو سفیدی است که اسماعیل‌های اخلاص و تسلیم بودند.

مرور بر صفحات این دفتر، ما را با درس‌های ملکوت و پیام‌های عرشی آشنا می‌سازد.

شیرازه این دفتر را حفظ کنیم، تا اوراقش از هم نپاشد!

اشتراک افق حوزه

۰۵۳۶-۳۲۹۰۰۳۲۵

۰۹۱۹۶۹۱۴۴۵۰